

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseinek visszaadását
 vagy megőrzését nem vállaljuk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A nemzetiségi béke fő akadálya

Egy mozgalom van keletkezéskor az országban, — különösen az ország déli részein — amelynek célja: a nemzetiségekkel való kibékülés, Nagyevü politikusok a legteljesebb jóhiszeműséggel emelnek szót az érdekében és e szavak nyomán a magyarság itt-ott hajlandónak mutatkozik elfeledni a nemzetiségeknek azt a sok gyilkos rágalmat, a mit Európa-szerte ő róla kihíreszteltek és azt a sok nehéz sebet, amit a belső politikai izgatás által és közben rajta ejtettek.

Itt-ott megmozdul a magyarság nyilt, becsületes szíve és már-már kész volna mindent elfelejteni és megbocsátani, — ha a nemzetiségek is megmozdulnának.

Ők azonban a béke érdekében* nem tesznek egy lépést sem. A nagyevü és jóhiszemű politikusok béke-nyilatkozatait — mint legutóbb Justh Gyuláét is — cinikus megjegyzésekkel bírálják és sajtójukban egyenesen nevetség tárgyává teszik. Sőt felhasználják, mintegy bizo-

* Egy-két magyar barátot, pld. Moldován Ger-
 gelyt és társait leszámítva Szerk.

nyitékul a magyarság ellen, hogy ime: a magyarok kezdik belátni azt a sok súlyos hibát, amit ellenük elkövettek és most bocsánatért és békéért könyörögnek.

Ugy állítják népünk és a közvélemény, legfőként pedig a külföld elé ezeket a béke-nyilatkozatokat, mint a magyarok bűnösségének legfőbb dokumentumát. Mint az összes ellene emelt vádak spontán beismerését. Tessék csak elolvasni a Hodsa Milán lapját és a Vlad Aurél »Luptáját.« Mi van azokban a békéről? Mindaz, a mit eddig a magyarság beismeréséről elmondottunk, de nincs egyetlen, egy szó sem arról, hogy a nemzetiségek ezt a feljűk nyújtott békejobbot szívesen fogadnák, vagy egyáltalában elfogadnák.

És nyugodtak lehetünk a felől, hogy nem is fogják elfogadni.

A nemzetiségekkel, a néppel, meg lehet majd békülni, de a vezetőkkel: a bankdirektor-képviselőkkel sohasem! Ők nem kívánják a békét, nekik a harc kell, mert így kívánja azt — az üzlet!

A béke nekik a jövedelmező banküzletek teljes tönkretetését jelentené, mert ezek az üzletek csakis a harc és

izgatás által lehetnek és lehetnek jövedelmezőkké. Ha pedig az érdekelletétek a nemzetiségek és a magyarság közt megszűnnének és nem volna, a mi a nemzetiségeket továbbra is a nemzeti bankhoz kötné, az esetben a jövedelem jelentékenyen megcsappanna, vagy a záróra redukálódna. A népet többé nem lehetne kényre-kedvre kizsákmányolni, mert az érdekelletétek elsimultával beleszólnának ebbe a vidéki magyar bankok és takarékpénztárak is, kedvezőbb feltételekkel és ajánlataikkal. A reális feltételeknek ezt a szabad versenyt pedig a nemzetiségi bankok legtöbbje, különösen a törpebankok, nem bírnák ki. Sőt a nagyok is csak a nyereségnek tetemes leolvadásával tudnának megszűni.

Szóval, laposra ürülne a bankdirektor nemzetiségi képviselők zsebe és ez a béke mindenképpen akadálya.

Ne is reméljük tehát, hogy a megindult békeakció eredménynyel fog végződni. Vagy ha fog is és a béke csakugyan létrejönne, hogy ez a békekötés igazi és nem színleges békekötés lesz.

Az eddigiek után szinte bizonyosra vehető, hogy ennek a megbékülésnek a

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Születésnapra.

Ne érjen soha vig élet-hajód
 Futása közbe' gondvert partokat.
 Lelked suhanó felhőbe se vonja
 Kétely, bánat vagy fájó gondolat.

A merre csak jársz, verőfény fogadjon,
 Ha könnyed hull, csak örömköny legyen.
 Legyen oly boldog minden napod, órád,
 Mint napsugáré rózsalevelén.

Pelle János

Leányszobából.

Ismerek egy embert,
 Dacos, büszke férfi.
 Érte siró lelkem
 Mindenütt kíséri.
 Álmatlan éjjelen
 Mindig csak őt várom...
 S neki sohse mondom:
 „Édes uram, párom.»

Ismerek egy mást is,
 Alig pár nap óta...
 Nem tudok, nem bírok
 Jót mondani róla.
 Üres a beszéde,
 Szenvedek, ha látom,
 S ennek mondom én majd:
 »Édes uram, párom.«

A villamoson.

Irta: Szabenyi József.

A villamos megállónál álltunk. Csak ketten: ő meg én. A cipőm orra egy kicsit kifeslett és rettenetesen kényelmetlenül éreztem magamat. Egyébként elég tisztes volt rajtam a ruha, ha nem is valami különös vasalt elegancia tükröződött róla. Ahogy úgy profilban megnéztem. Igen csinos volt. Érezhette a tekintetemet, mert mindjárt felém fordult, rám meresztette két csudálatosan kék szemét és szokatlanul hosszan nézett a szemembe. Így szemben nagyon szép volt. Tizenhat éves lehetett. Volt benne valami a nagy városi gyereklányok merészségéből, abból a mindent tudó, mindent értő öntudatos tekintetből. Nézett a szemembe,

Góta.

aztán tetőtől talpig véig nézett rajtam, le a cipőmíg és úgy éreztem, mintha egy szempillantásig megállt volna a tekintete a fölfeslett cipőn. Végtelen szégyenérzet fogott el. Ő igen elegáns volt, a gazdag lányok elegáns ruhája volt rajta. Az arcán meg ott ült a tudat, hogy ő szép ruhát hord.

Amíg a villamos meg nem érkezett, nem mertem ránézni. Bántott a dolog szörnyen és elhatároztam, hogy bátor leszek. A kocsi szemközti ültem vele. Ahogy elhelyezkedtünk, megint találkoztak a szemünk. Megint hosszan nézett rám, hidegen lesújtóan, valami durva közöny volt a nézésében és már szinte remegtem a dühtől. A kalauz bejött kért a jegyet. Előbb hozzá fordult, aztán állt énelém. Büszke méltósággal mondtam:
 — Szabadjegy.

Mikor a kalauz kiment, megint összenéztem. Ugyanaz a hideg közönyös tekintet. És hosszan, szemérmetlenül hosszan nézett rám, egyben mintegy memto lenézett megint a cipőmre azzal a mitsem mondó, de rémes tekintettel.

Ez a nyomorult. Meglett embert így meg szégyeníteni. Vártam míg leszállt. A lánchnál felállt, végignézett rajtam és indult kifelé. Én utána. A hid közepén elébe kerültem. Vissza fordultam és most már dacosan néztem az

WIKUS

CZUKRÁSZATA ÉS
 CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
 NAGYVÁRAD.
 FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

háta mögött is ott fog lappangani az üzleti érdek. És rövidesen ki fog derülni, hogy az egész békülési ünnep csak vásári komédia volt, mely csak arra volt jó, hogy előkészítse a harcnak annál erősebb és kiméletlenebb kitörését, amelyben még azok a nemzetiségek is elragadtatnának a magyarság oldala mellől, amelyek eddig békében és egyetértésben éltek vele. Még erősebb érdekellentétek keletkeztetésére fogják majd felhasználni ezt a békét és ismételten évtizedre elzárják az utját annak, hogy kinevetetés nélkül a nemzetiségi békéről lehessen beszélni.

Ez ezeknek az uraknak a létérdeke és ez az üzleti számítása, amely mindenkori utját fogja állani annak, hogy ezekkel az urakkal komoly és becsületes békét lehessen kötni.

Kár is velük próbálkozni.

A nemzetiségekkel való kibékülésnek csak egy módja és lehetősége van, ha békülékenységünkkel nem az agitátorokhoz, a vezetőkhez, hanem egyenesen a néphez fordulunk. A nép becsületesen érző szíve és józan gondolkodása — ha a vezetők bűnös üzelmeit előtte feltárjuk — meg fogja érezni és — meg fogja érteni a kibékülésnek és együtt működésnek igazi belső tartalmát és értékét. Gyűlölettel fog elfordulni az eddigi vezetőktől, kik nemzeti érzéseivel és jóhiszeműségével oly csunyán visszaéltek. Be fogja látni, hogy a magyarság nem tekinti őket pusztán üzletnek, mint ahogy az eddigi vezetők tették, hanem édes testvéreikül. Akiknek ugyanolyan jogokat és kedvezéseket biztosít e hazában, akárcsak saját magának.

Be fogja látni, hogy az eddigi vezetők

a magyarság ellen csak azért izgatták őt, hogy keservesen, verejtékekkel szerzett filléreikhez annál könnyebben hozzájussanak és azután kifosztva mindenéből, ott hagyják őt, vagy utlevelet, másként kol-dusbotot adjanak a kezébe, amivel talán el lehet jutni az újvilágig — Amerikáig.

Le kell tehát leplezni a képviselő bankdirektor urakat a nép előtt. Oda kell őket állítani eléje a maguk eredeti mivoltukban. Oda kell állítani lelketlen kapzsiságukat, ami előtt semmi sem szent. Sem az Isten, sem a haza, sem az annyszor ajkukra vett néptörség.

Lásson a nép tisztán!

Ez a nemzetiségekkel való kibékülésnek egyedüli módja, lehetősége és feltétele.

A magyarországi nemzeti kérdés

— **mint fizet** Ilyen cím alatt Londonban, válaszul Scotus Viktor ismert magyarellenes írásaira, egy angolnyelvű röpirat jelent meg, melynek szerzője *Veridicus*, aki az eddigiektől egészen elütő szempontból tárgyalja a magyarországi nemzeti kérdést. A külföldön annyi port felvert kérdést az izgatók anyagi érdeke szempontjából világítja meg a „Nationalism in Hungary — from the Business Point of View”, mint az izgató urak — üzletét. Meg nem cáfolható tényekkel és adatokkal szögezi le a nemzetiségi izgatókat, akik még attól sem riadnak vissza, hogy saját véreiket is eszközül használják saját meggazdagodásukhoz. A nemzetiségi mozgalom ilyen célra való kihasználása az oláhoknál kezdődik: a tót izgatók csak akkor kezdték a bankok alapítását mint politikai eszközül oly nagy mértékben művelni, amikor a parlamentben az oláh képviselőkkel találkozottak, akik a dolog kitűnő üzleti oldaláról őket felvilágosították.

Azonban az oláhoknál még ma is szembe-tűnőbb a tagadhatatlan összefüggés a képviselők (vagyis az izgatók) és a bankok érdekei

között. A bankok egész erejüket vetik latba a választásoknál, hogy a nekik kedves jelöltek megválasztását biztosítsák. Azoknak a hazafias oláhoknak, akik nem akarnak a nemzetiségi jelöltekre szavazni, felmondják a kölcsönöket és hasonló megfélemlítő eszközökkel támogatják a nemzetiségi izgatók ügyét. Jelenleg a 15 oláh nemzetiségi képviselő közül 13 bankigazgató, vagy bankember. Az oláh nemzetiségi bankok alapszabályai értelmében a bankok részvényei magyar kézbe soha sem kerülhetnek s azzal élezzik ki az érdekellentéteket a oláhok és magyarok között, hogy a szegény oláh paraszttal elhitetik, hogy nem fér össze oláh nemzetiségükkel, ha más bankokhoz forduljanak segítségért, mint az oláh nemzetiségi bankokhoz. Magyarország oláhlakta vidéke n a nemzetiségi bankok ügynökei — az oláh tanítók és papok. Ezek hajtják a szegény tudatlan parasztokat a bankokhoz. Az oláh izgatók pedig csak addig törődnek a bankok klienszöve amíg ezektől még van — mit elvenni; ha már nincs semmijük, akkor otthagyják, vagy legfeljebb utlevéllel látják el, hogy elmenjenek — Amerikába!

A tótoknál nem olyan nagy a bankigazgatók aránya a képviselők között, mert itt a mozgalom sokkal újabb keletű. A veszedelem azonban itt is rohamosan nő: a bankalapítások óriási módon szaporodnak. Eddig talán azért nem tudott annyira zöld ágra vergődni az izgatók munkája, mert a tót nép leginkább római katolikus s rendkívül vallásos; de a néppárt is erős munkát fejt ki az izgatókkal szemben. Mindamellett különösen Pozsonymegyében a bankok hatalma a legújabb időben óriási módon növekedett.

Mindezekről a nép maga felvilágosítandó, mert bár komoly magyar politikusok már meg is kísérelték a közeledést, az a gunyos és gögös magatartás, amelyet az izgatók tanúsítanak nem nyújt sok reményt arra, hogy az ő révén a béke elérhető legyen. S miért? Erre feleletet ad mai cikkünk, melyet ezen érdekes röpiratból mutatványul közlünk.

arcába. Mintha sose látott volna, a szemembe nézett hosszan, érdeklődő kutatással, de hideg, merev, rettenetes tekintettel. Tovább nem állhattam:

— Ne nézzen úgy rám! Nem bántottam én magát. Mért néz rám olyan bitang, gyilkos szemekkel?

A leány meghökken, de csakhamar megszólalt:

— Nekem ilyen a nézése, nem tehetek róla.

— Hát nem haragszik rám?

— Nem!

— Akkor jól van, Isten áldja meg. Átértünk a hidon, indultam visszafelé. Ő ment tovább, mintha mi sem történt volna.

Másnap pontban délután két órakor megint ott álltunk a villamos megállónál. A Lánchídnál leszállt, megint biccentett és ezzel vége volt. Harmadnap nagyon esett az eső. A kapu alatt álltam, nem volt esernyőm. Ő esernyővel jött. Intett, hogy álljak az esernyő alá. Szemembe nézett, úgy mint régen, hidegen, fagyosan.

— Mért haragszik rám? kérdezte.

— Félek magától, rettenetes hideg szemek vannak.

— Nézze, nagyon szeretnék magával beszélgetni. Kísérjen el Budára.

— Nagyon szívesen. Mit akar velem beszélni, azt se tudja ki vagyok.

— Nem baj, nem is vagyok rá kíváncsi. Van a maga nézésében valami rettenetes, valami erőszakos, tudja valami, ami félelmet is, meg bizalmat is kelt. Én magát már hónapok óta látom, de maga nem vett észre, csak akkor... Azért néztem olyan sokáig magára, hisz nekem már régi ismerősöm volt akkor...

— Rendben van. Mit akar velem beszélni?

— Semmi különösöt, csak beszélni akarok magával. Nekem kedvem van hozzá. Tudja néha szeretnék meghalni, de gyáva vagyok és kellene valaki, aki buzdítson rá. Maga ugyanis gyűlöl engem, éppen jó volna erre a szerepre.

— Én bizon éppen erre születtem. Anyyira utálok az életet, hogy mindenkinek csak azt tanácsolnám, hogy ölje meg magát, mielőtt belekóstolt volna az életbe.

— Ugye, ugye? Én is azt mondom.

Közben átértünk a Lánchidon.

— Nekem az angol kisasszonyhoz kellene mennem, de ha maga akarja, hát nem megyek. Eljönne velem sétálni ki a hegyek közé?

— El. Maga nagyon fiatal és romantikus hajlamu természetesen. De ennek így kell

lenni, és ez így is van jól. Tizenhét éves ugye? Szép kifejlett lány. Nem járt soha társaságba ugye? Nem volt soha fiatal ember ismerőse. Természetes. Vigyáztak rá. Most aztán meg akar halni. Ez is természetes.

— A papám miniszteri hivatalnok, anyám nincs. Igen visszavonultan élünk. Nekem nincs senkim. A rokonaik vidéken laknak, nem járunk sehová.

— Mondom, tehát meg akar halni.

Nem szólt semmit. Egy ideig szótlánul mentünk egymás mellett, aztán rám nézett.

— Maga nem akar meghalni?

— Én gyáva vagyok. Utálok az életet, de a halált még jobban utálok.

— Nem igaz. A halál szép. Az a boldog öntudatlanság, az a csöndes nyugalom, higgye el a csodaszép.

Megint szótlánul néztünk egy darabon, ki a Gellérthegy felé.

— De hát tulajdonképpen mért akar meghalni?

— Nem is tudom. Meg akarok halni. Annyi az egész.

Nem tudtam kivenni belőle mért akar meghalni. Bizonyos hogy ő se tudta. Közben fölértünk a Gellérthegy oldalára. Egy hüvös helyen leültünk a fűre.

Első szent áldozási EMLÉKKÉPEK, valamint mindennemű szentképecské

legnagyobb választékban, különféle alakban és legszebb kivitelben magyar, német, vagy tót szöveggel a legju-tányosabb árban kaphatók **BUZÁROVITS GUSZTÁV** könyvkereskedésében **Esztergomban**. Mutatvány képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Popovics bankkormányzó. A Pester Lloyd jelenti Bécsből, hogy az osztrák-magyar bank kormányzó székébe beültetik Popovics Sándor pénzügyminiszteri államtitkár. A két állam-kormányza e kinevezésben megegyeztet-előterjesztésüket a koronánál megteszik s az új kormányzó kinevezése várható néhány nap multán.

A két kormány megállapodott tehát a közös bank kormányzójának személyében, kinevezésében, még mielőtt önálló bankról, kartell-bankról döntött volna,

Igaz, hogy Popovics államtitkár kinevezése közös bankkormányzóvá nem friss keletű kezdeményezés. Bienert báró, aki ezt az állását miniszterséggel cserélte, osztrák volt. A törvény szerint miénk a jog, hogy a bank élére magyar embert állítsunk. De tudjuk azt, hogy ez a kinevezés már rég megtörtént volna, ha maga a bankügy nem vesztegelne elintézetlenül. Mi célja, hogy ez az állás ideiglenesen betöltessék, mikor az elintézés már csak néhány heti megfontolás tárgya.

Mi célja, hogy Popovicsnak a pünkösdi királyság szerepét szánják s a kinevezését bejelentő kegyelmes kéziratot nyomom kövesse a fölmentést tudomásul adó kegyelmes kézirat.

Világos, hogy ez a kinevezés bejelentése a bankközösség meghosszabbításának.

Megrostált költségvetés.

200.000 koronás törlés.

A multban a költségvetéseket rendszerint minden változtatás nélkül küldte le jóváhagyva a belügyminiszter. A vármegye most erre számítva küldte fel a közuti alap 1909. és 1910. évi költségvetését. A költségvetésben mindenre kiterjeszkedett a vármegye és a legkisebb tételre is elég tekintélyes összeget írt

elő. A kereskedelmi miniszter most küldte le a költségvetésre vonatkozó határozatát, melyben csaknem minden tételt megváltoztatott és az évi költségvetésből közel kétszáz ezer koronát törölt. A törlés nagyságát tekintve mindenestre teljesen új gazdálkodási rendszert kell a vármegyének meghonosítani, hogy a megcsontított számadásával kitudjon jönni.

A költségvetésről egyébként a következőkben számolunk be.

A vármegye közuti alapjának költségvetésével az 1908. évi szeptember havi közgyűlés foglalkozott. A költségvetésben 540.885 kilométer közut szerepel, melyből kiépítetlen 128.240 kilométer, mely fokozatosan állami támogatással lenne kiépítendő. Az utak jókarban tartására és azok kiépítésére felvett tételeket a miniszter az alábbiak szerint változtatta meg.

Utitalányokra és napidijakra 19.403 kor. 70 fillért irányozott elő a megye, azonban a miniszter azzal az indokolással, hogy az utak bejárását csak az esetben és egyszer kell fogatatosítani, ha már az utak készen vannak, 10.903 kor. 70 fillérre szállította le.

Az utakparók fizetését a vármegye 52394 K 24 fillérben állapította meg, úgy, hogy ebből 20.000 korona a segédmunkaerők fizetésére lesz fordítva. A miniszter ezt a tételt 50.394 K 24 fillérre szállította le.

Hidak építésére 148.000 korona a vármegye által előirányozott összeget 56.000 koronára szállította le. Ebből az összegből kell azonban felállítani Feketetőt község mellett a vasbeton hidat is.

A fedanyag és kavicsbányabérletekre a megye 206.010 koronát irányozott elő, ezt a miniszter 168.000 koronára szállította le.

A hidak javítására előirányozott 17.850 koronát 11.000 koronára, az uttestek rendben

tartására felvett 23.720 koronát 14.000 koronára, a hivatali helyiségek tatarozására felvett 20.403 K 70 fillért 11.903 K 70 fillérre, a jutalmazásokra felvett 600 koronát 400-ra és az előre nem látott kiadások tételét 10.170 koronát 8250 koronára szállította le a miniszter.

Ezenkívül jél volt véve két napidijas mérnök fizetése, ezt egészen törölte a miniszter azzal azzal az indokolással, hogy a mérnökség elég jól van ellátva hivatali személyzettel.

Az összes törlés képe a következő:

1909-re előirányoztatott 859366 kor. 36 fill., jóváhagyatott 667756 kor. 38 fill.;

1910-re előirányoztatott 856939 kor. 46 fill., jóváhagyatott 668556 kor. 52 fill.

Kifogásolja a miniszter, hogy a vármegye igen sokat fordít a vicinális utakra, amiből általában arra lehet következtetni, hogy az illetékes fenntartó közegek utaznak a megye támogatására. Elrendeli a miniszter, hogy a jövőben csakis azokat a vicinálisutakat támogassa a vármegye, amelyek fenntartói tényleg rá vannak utalva.

A feketetői vasbeton hid felépítésére a vicinális utaknál mutatkozó megtakarításokból minden költséget lehet fedezni. Ha azonban ez mégis keresztülvihetetlen volna, úgy a szükséges kölcsönt a vármegye 1909 évre bárhonnán is teremtsen elő és a jövő évi költségvetésbe vegye fel.

A miniszter eme szokatlan nagy törlése következtében az új megyei utak építése el is marad, sőt a vicinális utak sem sokkal javulnak. A költségvetés az utbiztosok munkáját is megnehezíti, amennyiben a miniszter a jelenlegi utbiztosok számát csökkenteni akarja és a megmaradók munkakörét pedig kiakarja terjeszteni.

— Volt már maga szerelmes? kérdeztem.

— Nem én soha. Nem is tudom milyen az.

— Pedig tudhatná. Maga most szerelmes. Hogy kibe, azt nem tudom, de azt biztosan tudom, hogy szerelmes.

Az arcán halvány pir ömlött el, a szemét lesütötte és a fület simitgatta az ujjával. Most hirtelen feltekintett, merőn a szemembe nézett:

— Hát igen, tudja meg, magába vagyok szerelmes. Halálosan, érti? És most hogy megmondtam, a női büszkeségem sem engedné, hogy ezt tuléjlem. Meg akarok halni, de a maga szeméi előtt.

Görcsös zokogás következett. Az arcát beletemette a fübe, a két kezét kinyújtotta és rémesen, fildokló zokogással sirt.

— Mi baja? Ne sirjon. Én is szeretem magát. Ki ne szeretne ilyen édes gyermeket. No hallja, azért ugyan nem kell meghalni. Rendben van, szeretjük egymást.

Főlemelte fejét, nagy könnyes szemével bámulva nézett rám, mialatt én mosolyogva, hízkelve nyultam a keze után. Megfogtam a kezét és a könnyein át láttam valami halvány,

elhaló, végtelen szomorú mosolyt. Aztán elfordította a szemét és nem nézett rám jó darabig.

Mit beszél itt össze-vissza! Lehet hogy szeret engem, lehet. Nem vonom kétségbe, de ez a szerelem gyerekes és romantikus, tehát ostoba. Nem is akarok tudni róla semmit.

Idegesen hadartam, a lány elképedve nézett rám egy pillanatig. Szinte kétségbeesve mondta:

— Maga most kicsalta a titkomat és fogtat, pedig tudja, hogy meg akarok halni anélkül is.

— Dehogyan akar maga meghalni. Meglátanak egy embert, megszeretik, mert kopott a ruhája, mert talán más, szokatlan a megjelenése. Aztán megkövetelik tőle, hogy odadobja magát, feláldozza az ideáljait meglopja az álmait, megváltoztassa az életrendjét a maguk kedvéért. Miért? Azért mert magának szép szeméi vannak? Nem, menjen haza, nem cserélem el azért, amit a maga szerelme nyújthat. Menjen haza, ne bántson engem.

Anélkül, hogy csak rá is néztem volna, felkeltem és indultam haza felé. Valami kaján gyönyörűség lobogott bennem. Visszaadtam azt a sok keserű visszautasítást, amiben részem

volt a nagy uri kisasszonyoktól. Mindig a cipőmet nézték, mindig a kopottságomon akadtak fenn, és be sokszor láttam csöndes mosolygást a szemükben, mikor a rácsnál állottam és néztem a tenisszező kisasszonyokat. Most megfizettem. Mért legyen én az ő romantikus hajlamainak a médiuma?

Mindaz pedig történt ezelőtt öt-hat esztendővel.

II.

Ennek a szomorú történetnek a vége most játszódik. A villamoson ülök, szemközt egy bájos, fiatal asszonyka. A villamoson mindig meg szoktam nézni az utitársaimat. Ahogy a szemünk találkozott, valami homályos derengés kelt bennem. Ezeket a szemeket már láttam valahol. Ő is hosszan nézett rám és szinte láttam, hogy ő is keres az emlékezetében valami pontot, amihez a személyemet köthetné. Oda ültem mellé. Egészen a füléhez hajoltam.

— Ismer maga engem?

— Igen.

— Tudtam, mert ezeket a szemeket már láttam valahol.

— Akkor is a szeméimet üldözte.

— Mondja meg, ki maga asszonyom...

Sirolin

"Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izradást."

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által-saporta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki "Roche" eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche“

(Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára övegenként 4.— korona.)

A vakok oktatásának bemutatása.

— Előadás a városkészen. —

A vakok kolozsvári orsz. tanintézete a vakok gyámlatásának megszervezésére céljából tegnap Nagyváradon, a városház dísztermében ismételt felolvasást tartott amelynek keretében az intézet három vak növendéke bemutatta, hogy mily csodás eredményt lehet elérni türellemmel és odaadó buzgalommal a szegény szerencsétlen gyermekek szellemi kiképzésénél.

Sajnos, hogy a kellemetlen idő miatt csak oly kevesen jöttek el a megkapóan érdekes alkalomra s mindössze alig 50—60-an ösmertették meg az emberszeretet sugalta áldozatkészséget, amit az állam és a vakokat segítő egyesület és az intézet tanárai kifejtettek a szerencsétlen vakok érdekében. A megjelent közönség soraiban láttuk Glace Antal főispánt, dr. Miskolczy Ferenc alispánt, Rimler Károly polgármestert, az orvosi kar több tagjait, a községi iskolai tanítók közül többeket; előkelő hölgyközönségünk közül mintegy 15—20-an jelentek meg.

Az előadásra három kis 13—14 éves vak fiúcskát: Mezey Ferenc IV. osztályút, Pasztovics Ferenc III. osztályú és Diószegi Gábor II. osztályú nagyváradi növendéket hoztak el magukkal Kolombán Károly és Müller Lajos intézeti tanárok.

Először Kolombán Károly tanár tartott érdekes felolvasást a vakokról. Ebben foglalkozott a vaksággal általában, annak keletkezési okaival. Rámutatott a vakság különféle nemzeteire: öröklött és szerzett vakságra. Bő tapasztalások alapján vázolta a vakok magatartását, hajlamait, természeti sajátosságait, lelkületét. Majd értelmi képességükkel, esztétikai érzékükkel. Felsorolt vakokat, akiknek szellemi képessége, művészet iránti érzelme olyannyira kifejlődött,

— Nem lehet. Az életem legnagyobb szégyene köt a maga emlékéhez. Nem akarom megismételni. Örülök, hogy nem emlékszik.

De most már emlékeztem ám. Egy pillanat alatt eszembe jutott, az egész szomorú história. A Gellérthegy, a zokogás, a bosszu, minden. Érett észszel most elégtételt adok neki.

— Bocsásson meg, akkor bolond gyerek ember voltam. Elégtételt akarok önnek adni. Itt vagyok, rendelkezék velem.

Az asszony fölünyesen mosolygott, felállt, egy hideg biccentéssel köszöntött és ment ki. Én meg bambán, üres arccal bámulam utána. Egyetlen érzés fogott át az egész uton. A szegény érzete és a tudat, hogy nincs a világon olyan bosszu, amit vissza ne lehetne bosszulni. Az ember gyilkos kegyetlenséggel marja a másikat, a másik meg őt, fáj mindkettőnek, tudjuk is, hogy gaz dolog, de gyilkolunk mióta az első ember megölte a másikat.

Eszembe jutott, hogy milyen boldogtalan lett volna az a lány, ha én meg nem bosszulom magamat. Egy szegény bohém felesége lenni, nem irigylendő dolog. Most meg lattam az arcán a boldogságot, mert hiszen ilyen gőgös nem lehet csak igen boldog, vagy igen szerencsétlen ember.

hogy nagy hirre tettek szert mint zeneművészek, szobrászok, sőt a magasabb tudományokban is kiváltak. Foglalkozott a legújabbkor vívmányával, hogy az érzék típusokkal a vakok bámulatos dolgokra képesek. Ismertette a különféle módszereket, amelyek által csodálatos eredmények érhetők el a vakoknál. A vakok lelkét ahogyan a látók művelhetik, s halló és tapintó érzékük segítségével mindenre meganithatók. Speciál taneszközökkel az olvasás, számolás, történelem, földrajz, rajz, sőt a szépen oktathatók. Ismertette ezen speciális gépeket. Felsorolta a legújabb vakok intézetét s ezek között vannak a miénk is, csak kevés számmal hátrahagyva a 19000 vakhoz képest.

Nagy deku felolvasása végén a következő emelkedett hangon kelt a jószívű emberek támogatását:

A Názárethi Jézus sok csodát művelt. Mennyit gyógyított a vaknak szent tiszára gyógyítóttal a halálra a hamis betegség megoldozó kötelet a keszű övezgének halott fiát életre kelt és a vért nő tiszára mosta bűneit. Ez a Jézus most is él most is gyógyít. Láthatóvá teszi s eut sugarát a vakok, mezenyhi a bűnöst. Kegyelmeben erős hittel a vakok is bizhatnak. Testi szemeiket bántja a napsugár, de lelki szemeiket, melyet az Urra tekintenek az ég fény sem bántja már. Azonban tanításokról gondoskodni kell, iparra, munkára szoktatandók, mert a föld legszánandóbb teremtsé a tanulatlan vak.

A vakot örök időknél sötét éj környezi; nagy a vesztesége, tehetetlen! Ezért mondá az ó világi bölcs: »Hogy a vak feje még az Istennek előt is szent.«

Társadalmunk, nemzetünk irgalmas. Ne hagyjuk a vakokat állatá süllyedni, tanítás által adjuk vissza őket a társadalomnak, a hazának, neveljük hasznos polgárokká! Őh hisz a vakot unott életéből kimenteni, lelkében világosságot gyújtani, Isteni feladat! Kérem jöjjenek segítségükre minden lehető módon vakjainknak. Országunkban nincs gyermek kertjük, ápolódjuk; a gyenge tehetségű vakok sem rendelkeznek kiegészítő iskolával. Tanintézet, foglalkoztató is, csak néhány van. Kegyes, szívből jövő adományait ezután is összetehetik, intézetünk avagy a fenti leghumánusabb intézetek egyikének szép városunkban való létesíthetése alapjára is.

A vakok intézetei, az emberszeretnek okat mondó műhelyei. Az emberiségnek jótékonyasága gyarapítja, virágoztatja ezen humánus intézményeket.

Ha szívem melegét szavakban kifejezhetném, ha Kossuth Lajosnak gyújtó szava az enyém lehetne, úgy lelkesebben hívnam fel édes Hazám 10,000 vakja támogatására a törvényhatóság, egyleteket, magánosokat, a leg-gazdagabbat, az egyszerű iparost, földmivest és a szegényt.

Végül köszönetet mondott azoknak, akik az előadást előkészítették.

A tapssal honorált felolvasás után Müller Lajos tanár először bemutatta az olvasásnál, számolásnál használt gépeket s a három növendék képességeit.

Először a Braille-féle módszert mutatta be, amelynél az alsó végén tükkkel ellátott betűtípusokkal mutatta be, hogy miképp írnak elég gyorsan a gyermekek; úgy a kipontozott latin betűkkel, mint a hat pont különböző változatai szerint összeállított betűkkel.

Még meglepőbb az a praeciz és hibátlan

olvasás, amit egy ilyen pontokból összeállított könyvlapjairól mutatott be mindhárom kis fiú. A legügyesebb közöttük, koránál fogva természetesen, Mezey Ferenc, aki különben is egyik legjobb növendéke az intézetnek. Az ember lelkéig hat, ha látja a különben elég csinos arcú kis fiúcskát: akinek szemére örök sötétség borult, állandóan mosolygó arcával.

A rajtot Pasztovics Ferenc mutatta b gombostűk közé zsinagból foat egy kerítést.

Diószegi Gábor a bécsi rendszerű számológépen mutatta be ügyességét a számtanban, majd Mezey Ferencel mutatták meg, hogy a fejszámolásban is otthon vannak. Minden egyes kitűnően megoldott feladatot megtapsolt az ámuló közönség.

Igen érdekes és meglepő volt a földrajzban elért eredmény bemutatása is. Az egyes világrészeket ábrázoló dombornyomású képekre éppen úgy magyarázták a kérdezők, tenger folyói, hegyet, országok mintha látták volna. A fordítva nekik ányajtott képet megtörtötték. A szóbeli kérdésekre adott praeciz feleletekből pedig meggyőződött a hallgatóság, hogy kitűnően ki vannak oktatva a grafikai elemi tudáiba.

A kis Mezey József közben egy szép kis verset mondott el az Üdvözítőhöz s ugyancsak ő köszönte meg csinos kis beszédben a közönség jóindulatát és megjelenését.

A közönség a bámulattól eltelve az elismerés és meghatottság érzetével távoztak az érdekes előadástól.

Helyén való lenne, ha mozzalom indulna egy ilyen emberbaráti intézet létesítésére iránt. Ez nem lenne olyan kivihetetlen, mert az állam jótékonyan támogatja a hasonló intézményeket.

Az Apolló újraépítése

Rimanóczy Kálmán terve.

Nagyvárad város rohamos fejlődésének kétségtelenül legerősebb bizonyítékai az egymásután emelkedő szebbnél-szebb köz- és magán épületek. A nagyobb forgalmu és szebb utcák régi, ódon épületei helyére modern, palotaszerű házak épülnek s egyfelől amíg ezen új épületek emelik a város szépségét, másrészt a városi pénztár jövedelmének fokozását is jelentik, az adóalap emelkedése címén.

Alig pár hónappal ezelőtt készült el a város központján a Fekete Sas monumentális épület-tömbje, amely bármely világváros nagyobb épületei mellett is számot tenne, most már egy másik, szintén monumentális épület létesítése van előtérben.

Már említettük, hogy a város legelőkelőbb forgalmu, legszebb utcáján: a Rákóczi uton éltelenkedő régi Apolló épület ujjáépítését tervezi a város. Erre annál inkább szükség van, mert a rozoga épület a mai állapotában tovább fenn nem tartható, s ha az ujjáépítést tovább is halasztaná a város, nagy összeget kellene renoválásra fordítani. Hiszen ez az épület olyan elhagyatott állapotban van, hogy ha az magán tulajdon lenne, a város már rászoritotta volna és pedig jogosan, a tulajdonost, hogy valamilyen képen hozza rendbe a rongyos épületet.

De halaszthatatlan az Apolló-épület mai állapotának valami uton való rendbehozása, vagy ujjáépítése azért is, mert az óriási értéket képviselő objektum mai állapotában alig hoz évenként több jövedelmet, mint amennyit a

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

Eredeti saját gyártmányu
ESSLINGENI FAREDŐNYÖK

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok, tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál

Szent János-utca 25. szám Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálók.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

foldozásra kell költeni, anélkül, hogy mai rozoga állapotából kiemelkednék ez a legszebb ponton fekvő értékes objektum.

A városi tanácsnak a kérdés megoldásánál segítségére jött Rimanóczy Kálmán, aki tervet készített egy kétemeletes, nagyszabású bérházra, az Apolló területére. Az épületet a város építtetné fel s Rimanóczy Kálmán az egész bérházat 15 évre bérbe venné.

Az építési költség mintegy 340,000 koronába kerülne. Az építési költség fedezésére nézve a városi tanács azt kontemplálja, hogy a bérház a városi tisztai nyugdíjalap meglévő, mintegy 215,000 korona készpénzét beépítendő, valamint a még hiányzó 125,000 koronát kölcsönből fedezné. A telek értékét 120,000 koronára véve fel, az egész új bérház összesen 460,000 koronát képviselne.

Rimanóczy Kálmán biztosítana a fentartáson kívül évi 34,000 korona bérösszeget. Ha tekintetbe vesszük, hogy a nyugdíjalap vagyona jelenleg alig hoz 4 százalékot, a megajánlott bérösszeg kedvezőbb helyzetbe juttatná a nyugdíjalapot, mert magasabb kamatjövedelemhez jutva s így a városi közpénztárnak nem kellene évenként 20—20 ezer koronával hozzájárulni a nyugdíjalap kiadásainak fedezéséhez.

Pénzügyileg tehát a városra és a nyugdíjalapra is kedvező volna az Apolló ilyen módon való újjáépítése.

Hogy a város szénitése szempontjából is előnyös lenne az új bérház felépítése, azt a Rimanóczy Kálmán által készített tervek igazolják.

A szépészeti és közlekedési szakbizottság a terveket kiadta a bizottság szakértő tagjainak, akik tegnap délután vizsgálják felül a terveket és némi csúszkával módosítással a kivitelre ajánlják.

Az épület terve modern stílusban van tartva, diszes, szépen kidolgozott homlokzattal, két emeletre. Az épület homlokzatán diszlik: »Nagyvárad város tisztviselői nyugdíjalapjának bérháza« felírás. A sarkon diszes torony.

A földszintre alternatív terv van kidolgozva. Az egyik szerint a Rákóczy-utcai részen végig üzemhelyiségek, a Szaniszló-utcai részen lakások.

A másik terven a sarkon és a Rákóczy-utca egy részén, valamint Szaniszló-utcán végig nagy arányú kávéház van tervezve.

Az első emeleten nagy, elegáns lakások. Az utcai részen, az udvarban körül kisebb lakások. A 2-ik emeleten kisebb lakások, két-két szobások is, sőt garzon-lakások vannak.

Az egész tervből látszik, hogy nagy gondal készült; az óriási, 1600 négyzetméternyi terület jól ki van használva, dacára, hogy két elég tágas udvar is van tervezve.

A tervezet az ápril havi közgyűlés elé kerül, hogy határozzon a felett, elfogadjá-e a kérdés olyan megoldását, miszerint a nyugdíjalap vagyont beépítsék-e az új bérházba. Ezen fordul meg az egész kérdés.

Ugy a terv megépítését, valamint a bérlet biztosítását nyílt versenyre bocsátják.

Óriási tüzvész Veszprémben.

Elpusztult paloták.

Tegnap éjjel óriási tüzvész pusztított Veszprémben. A tűz 31 épületet hamvasztott el, köztük a papnevelő intézetet és több kanonok lakását valamint a Ferenc rendi nagy templomot is. A tűz egész éjjel tartott sőt még tegnap sem sikerült teljesen tűzmentessé tenni a várost.

A tüzvészről tudósításunk a következő.

A tűz éjjel háromnegyed 12 órakor kezdődött a papnevelő intézet padlásán. A hatalmas két emeletes épület tetőzete pár perc alatt lángokban állott. A tűzoltók csakhamar kivonultak, de a nagy szélviharban, mely a Bakony felől jött, nem tudták a tüzet lokalizálni. A szeminárium tetejéről a kanonoki palotákra lépett

a tűz s azokat is néhány óra alatt lángokba gyújtotta.

A kanonoki palotákról áterjedt a tűz a templomra is, melynek tetőzete után a torony is leégett. A harangok elolvadtak s a templom valóságos romhalmazzá lett.

A tűzoltók inkább az emberélet megmentésére fordítottak a főszólyt, mert a tűz oltása lehetetlenség volt. Az alvó kisapokat a tűzoltók keltették föl s mentették ki az égő szemináriumból.

Az égő épületekről a vihar csak úgy szórta a szikrákat a város felé. A tűz terjedésére meghúzták az összes harangokat s fellármázták az egész várost. A lakosság meg volt rémülve, mert úgy látszott, hogy az 1893. áprilisi tüzvész tért vissza s az egész várost el fogja pusztítani. Az emberek házaik tetőzeteire másztak fel s a szél által hozott szikrákat oltották.

A szemináriumon kívül elpusztultak Redey Gyula, Palotay Ferencz, Beller Pál, Rada István, Králik Kálmán kanonokok palotái. A kanonoki lakoknak nemcsak a tetőzete égett le, de a lakásberendezések is elpusztultak, sőt a melléképületek is.

Leégett a Ferenc-rendi nagy templom és a kolostor is. A kolostor melléképületei szintén elpusztultak. Szerencsére a déli lejtőn nincs épület s itt nem terjedhetett tovább a tűz. Az oltásnál több tűzoltó megsebesült a lezuhanó zsarátnokoktól. A lokalizálás munkájában a 17-ik gyalogezred is segített.

A tűz a fenti épületekről áterjedt a Szent Anna kápolnára, majd Indrei György házára s a hegyre. A tűz reggel 7 órakor szűnt meg, de az utcák és háztetők izzó szikrákkal vannak fedve.

Elpusztult összesen 20 ház és 11 egy és kétemeletes épület. A kár még nincs megállapítva. A tűz keletkezésének okát kutatják.

* **Áprilisi időjárás.** A kedvező, enyhe tavasz után tegnap igazi áprilisi időjárás köszöntött be. A levegő erősen lehűlt s tegnap egész nap kellemetlen havaseső hullott. Különösen délután nagy pelyhekben szállt alá a hó, de persze rögtön elolvadt a nedves kövezeten s a tiszta hópihékből sár és pocsolya lett. Ez a kellemetlen időjárás nagyon megzavarta a nagy erővel megindult mezei munkát.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Ápr. 15. A kath. kör hangversenye d. u. 6 órakor a főgymnáziumban.

Április 18. A Bihar megyei Közművelődési Egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor.

Virágvasárnap. — Nagyhét.

A katolikus egyház nagyjelen üsögű időszak a mai nappal veszi kezdetét. E hetet az Istenember kinszenvedésének szenteljük s különösen a hét három utolsó napját, melyen élénk tárja az egyház a megváltás nagy munkáját, a Krisztus kinszenvedésének a történetét a Golgotháig. E gyászos időszakot üsdök óta nagyinak nevezték s innét van a Nagcsütörtök, Nagypéntek és Nagyszombat elnevezés. Az egyház szertartásai e nagy időben a lélek mélyéig meghatók.

A mai ünnepet annak emlékére üli az egyház, mikor az Üdvözítő Jeruzsálembé ment s a nép üdvözölve fogadta és utjára pálmát és

olajágakat és virágokat szórtak. Az egyház éppen ezért Virágvasárnapnak nevezi a mai napot. A templomok betelnek az üdvözítő szóval: Hosanna! Hosanna!

Ma az egyház barkát szentel, ünnepélyes szent mise és körmenet kíséretében. A szent mise alatt Jézus kinszenvedésének történetét, a Passiót éneklük.

A gör. kath. és gör. keleti egyházakban szintén ma kezdődik a nagyhét, mivel ez évben egyszerre lesz a románok Husvétja is a többi keresztények feltámadási ünnepével.

* **Küzdelem a tüdővész ellen.** Bihar-vármegyében mind nagyobb és nagyobb tért hódít magának a tüdővész ellen megindított mozgalom. Belényes követte Élesd és most legujabban három járásra kiterjedőleg Nagyszalonta csatlakozott e mozgalomhoz. — Tegnap nagyszabású értekezlet volt Nagyszalontán, melyen a község teljes intelligenciája részt vett és ezen az értekezleten tették meg az első lépést arra nézve, hogy milyen irányban kezdjék meg működésüket. Dr. Móricz Ernő megyei főorvos ugyanis értekezletre hívta össze a mozgalomban résztvevőket és részletesen kifejtette a tüdővész ellenes mozgalom tennivalóit. Rámutatott előbb a főorvos a veszedelmes betegség pusztítására, majd azokat a módokat ismertette, melyekkel a betegség ellen az eddigi kutatások szerint védekezni lehet. Ebben a munkában a társadalomra igen nagy szerep vár, mert csak az ő munkálkodása valósíthatja meg a tulajdonképeni célt. A főorvos előadása után a jelen voltak elhatározták, hogy Nagyszalontán egy 20 ágyra berendezett üdülőhelyt fognak létesíteni. Az üdülőhelyhez szükséges telket Nagyszalonta községe szolgáltatja. A felépítési költségeit pedig társadalmi úton teremtik elő. Az üdülőhely fenntartásának költségeit a vármegye és Nagyszalonta község támogatásából fogják fedezni. Ezután 20 tagu bizottságot választottak, melynek a határozatok végrehajtása lesz a feladata. Végül elhatározta az értekezlet, hogy az építkezést még a nyár folyamán végrehajtják, hogy ősszel már tető alá kerüljön az üdülőhely. Ha az építkezések és a segélyek úgy fognak folyni, mint azok tervezve vannak, akkor a jövő tavasszal már a betegek részére át lesz adva az üdülőhely. A nagyszalontai mozgalomba három járást vonnak be és pedig a nagyszalontait, a beélt és cséffait. A három járásból pedig előre is számíthat az intézőség annyi támogatásra, hogy minden fennakadás nélkül valósíthatja meg tervét. A nagyszalontai mozgalom megindításában igen nagy része van Móricz Ernő megyei főorvosnak, aki fáradhatatlan buzgalommal igyekszik az egész vármegye területét megnyerni ezen, igazán nagyfontosságú harcra.

* **Tűz Berek-Böszörményben.** Tegnapelőtt este 8 óra tájban id. Vad Lajos B. böszörményi gazda udvarában tűz támadt, a mely elhamvasztotta az épületet és az udvarban levő takarmányt s átkapott a szomszédos házakra is, s a nagy szél miatt oltani nem lehetett. Leégett 7 ház és több melléképület. A tüzet, mely valószínűleg gyújtogatásból eredt, 1 órára sikerült lokalizálni. A kár meghaladja a 10.000 koronát.

* **Sorozás Nagyszalontán.** Négy napi munka után végre tegnap befejezést nyert a nagyszalontai sorozás. A sorozó bizottság világi elnöke Szikszay Lajos, a katonaság részéről Edelmann és Páhn őrnagyok. Előállított összesen 816 legény, ebből az első korosztály 50, a második és harmadik 44 százalékot adott. Általában az eredmény igen jó, amennyiben 44 százaléka vált be a hadköteleseknek. Legjobb volt a sarkadi létszám.

* **A Szent-László fürdő vendégei:** Dr. Mészöly Istvánné jár. bíró neje, Bács Topolya, Komlóssy Miklós földbírtokos Debrecen, Hasics Endre tak. pénz. pénztárnok Mezőúr, Madarász Imre ref. lelkes és fia Karcag, Egli János fűrésztelep tulajdonos Kövesliget (Mármaros m.) Székelyhidny Károly körjegyző és családja Cséffa,

Feldmann József kávéház tulajdonos Ujpest, Ajaky János gör. kath. lelkész Domahida, Popovics Sándor jegyző Ökrös, Bonda Miklós építész Nagykároly, Wirth Endre bankhivatalnok Budapest, Nagy József földbirtokos Szatmár, Supkegl Mihály földbirtokos Szemlak, Kiss Zsigmond gazdálkodó Kiszántó.

* **Szentgyakorlatok a papnöveldeben.** A helybeli papnevelő intézetben ma Virágvasárnap este kezdődnek a husvéti szentgyakorlatok. A szentgyakorlatokat P. *Damján* kalocsai Jézustársasági aya vezeti, ki e célból Nagyváradra érkezett, hol *Fetser* Antal felsz. püspök, káptalani helynöknek a vendége.

* **Triesti Általános Biztosító Társulat.** (Assicurazioni Generali) Budapest, V. Dorottya utca 10. Lapunk mai számának »Közgazdaság« című rovatában, közöljük a Triesti általános biztosító társulat a legnagyobb, leggazdagabb és a legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki a célból hozzáfordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet: elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, és betöréses lopás elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és vízontbiztosító r. t. valamint baleset elleni biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság számára. A társulat helybeli főügynöksége; Kurländer és Ullmann.

* **Emlékezés egy megszűnt egyletre.** Ismét egy jókora csomó régi akták és más irományok kerültek Nagyvárad város levéltárába, hogy megőrizve, az utókornak biznyságul szolgáljanak arról, miszerint társadalmi uton is igyekezett e város polgársága a múltban a város szépítésére és előrehaladására. A régi, már megszűnt *szépítési egylet* irományait küldte be a városhoz dr. *Adorján* Armin, az egylet volt jegyzője. Midőn e régi aktacsomókat szemléltek, eszünkbe jutott a régi Nagyvárad, az ő rozoga Gireth és Schdravich-ház-va, amelyek a mai Bémer-tér közepén és a Kishidőn állottak, a Sztaroveszky-utca, a Fő-utca kopárságával, minden fa nélkül s eszünkbe jut még sok minden, aminek az eltávolítását vagy létesítését a most már emléken és néhány aktacsomókban élő egykori szépítési egyesületnek köszönhetjük. És eszünkbe jut az is hogy ma már a társadalom nem buzgólkodik az utcák szépítésén, fásításán, hanem igyekszik kipuuszítani azt is, amit a város ültet.

* **Elhamvadtt raktár.** A sátoraljaujhelyi vasúti állomás raktárai kigyulladtak s leégtek. A kár 300000 korona.

x **A müncheni Salvator serfőzde** per és nyilatkozat háboruba elegyedett Budapesten a köbányai első magyar részvénytársasággal a miért ez kitűnően sikerült tavaszi idény sörét a Salvator sörhöz hasonlónak minősítette, tény az és a részvénytársaság kiváló technikai fejlettsége mellett nem is meglepő, hogy ezen tavaszi söre, nem csak hasonló de kiváló szakértők szerint jobb és kellemesebb ízű mint a müncheni Salvator sör. Kiváló friss minőségben kimérésre kerül a mai napon a vasúti étteremben. Minden fél órában friss csapolás.

x **Mit szeretne minden hölgy tudni?** Elsősorban azt, hogy szépségét hogy tarthatja meg, hogy védheti meg arcát a nap és szél befolyása ellen, hogy távolíthatja el arcáról az elesufító szep- lőt, májfoltot, pattanást, mitessert és egyéb arctisztatlanságot. Ma már nem titok, hogy mindezek legbiztosabb segítőszere a törvényesen védett hírneves Földes-féle Margit-crème, mely pár nap alatt a ráncokat kisimítja és az arcnak finom, fiatal, rózsás színt ad. Ártalmatlanságáért kezesesség. Nagy tégely ára 2, kicsi 1 kor. minden gyógyszertárban. Postán küldi Földes Kelemen gyógyszerész Arad.

x **A köbányai Részvény-serfőzde** Tavaszi söre a müncheni Salvator sörrel azonos sőt jobb minőségű, a mai napon a vasúti étteremben kerül kimérésre fél óránként friss csapolás.

x **A Fekete Sas tényképésze** rövid idő alatt megmutatta, hogy a fővárosban szerzett jó hírneve nem légből kapott frázis, hanem kiváló

szaktudásának és finom izlésének méltó elismerése volt, mert várakozáson felüli eredménnyel dolgozik s művészi képei tért hódítanak az elegáns salonokban. Képeinek nagybecsű sajtósága, hogy szemlélésük nem is fotográfia, hanem eredeti festmény benyomását teszi s a megszólalásig hű alakjaiból megkapó szín és elevenség árad. Felhívjuk a nagyközönség érdeklődését különösen a farsangi szezon béli felvételeire, amikor a villanyvilágításra berendezett műterem előzetes bejelentésre 9 óráig nyitva van.

Ma délelőtt 10-től 1-ig

KATONA ZENE a Pannonia étteremben.
Villás reggeli. Dréher és bajor sör.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Dollárkirálynő, este: Hivatalnok urak, Földes Imre nagysikerű udonsága.

Hétfő: Hivatalnok urak.

Kedd: Hivatalnok urak.

Szerda: Hivatalnok urak.

Csütörtök: Cigánybáró.

Péntek szünet.

Szombat szünet.

Vasárnap délután: János vitéz; este Erdész-leány.

Hétfő délután: Atalanta; este: Tatárjárás.

Heidelbergi diákélet.

Gyenge előadásban elevenítették fel a német diákromantika dicsőjét; sokkal jobb előadásban volt már alkalmunk látni elégszer. — Bemutakozás lett volna az est eseménye: *Molnár* Margit választotta Kató szerepét, hogy a közönségnek bemutatassa a naiva szerepkörére való hivatottságát. Alkalmasabb szerepet nem is választhatott volna, *Katica* szerepe igazi naiva-szerep — és a bemutatkozás még sem járt sikerrel. A kisasszony erősen rekedtséggel küzdve lépett a színpadra s rekedtsége miatt nemcsak organumának arravalóságáról nem győződhetünk meg, hanem ez a pech szemmeláthatólag betolyásolta játéka is. Végtelen távol maradt attól a bájos, igazán naiv alakítástól, a melyben *Berlányi Vanda* ezt a szerepet annak idején közönségünkkel megkedvelte. Annnyit konstatálhatunk, hogy alakja színpadi, van igyekezete is, de a tegnapi fellépése még nem elégséges ajánlás szerződtetésére nézve. Erdemes volna még egy kísérletet tennie később. A herceg szerepét *Beregi* vette át Tóth Elektől. Rosszul tette. Hiányzott alakításából a közvetlenség, a naivság, a tapasztalatlan ifjú félénksége. *Krasznay* Lutzát *Dési* játszotta; beugrásnak éppen megjárta. A miniszter szerepét *Kassai* kellő intelligenciával alakította. *Szarvasi* Soma korcsmáros régi jó szerepe. Az ujak közül kiemelkedett *Sik* Rezső Jutnere. Volt benne eredetiség, élet, igazság. Hasonlóan igen sikerült *Hajnal* komikus Kellermannja. A többi szerepet *Halmi*, *Asszonyi*, *Vank* és *Gózon* játszották.

ZENE.

Geyer Stefi hangversenye. Félig telt teremben de annál őszintébb és zajosabb ünnepeltetés közt folyt le a fiatal magyar hegedűművész, *Geyer Stefi* hangversenye. Rendkívül bájos és rokonszenves megjelenése, kedves, pózolásól távol álló egyszerűsége már sikert biztosítanak a művésznőnek, a ki tökéletes művész és tökéletes nő, a mennyiben a páratlan virtuozitás mellett minden darabját nőies, finom lélekre valló mély érzéssel adja elő. A klasszikus zene barátai nagy élvezettel hallgatták Goldmark gyönyörű hegedűversenyét,

Wieniawszky orosz dalait, D'Ambrosio Canzonettáját, Saxlehner Valzerét, Sarasate Zapatedoját és Hubay három szerzeményét adta azonfelül elő az elragadtatásban csaknem tomboló közönség tapsviharai között. A zongorakíséretet *Dienel* Oszkár látta el kiváló művészettel, ugyanő három könnyebb, de művészielen előadott önnálló darabot is adott elő. A pontos és gondos rendezés *Vidor* Manó érdeme.

KÖZGAZDASÁG.

= **A Triesti általános Biztosító Társulat.** (Assicurazioni Generali) t. é. március hó 18-án tartott 77-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1908. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1908. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 971,108,481 korona és 17 fillért tettek ki, és az év folyamán bevételek 42.331,825 korona és 78 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 1908. 145 korona 05 fillérrel 283.242,702 korona 29 fillérre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tükörüveg biztosítást a díjbevétel 17.570,409,609 korona biztosítási összeg után 28.866,290 korona 38 fillér volt, miből 10.652,942 korona 55 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18.213,347 korona 83 fillérre rugott, és ez összegből 13.079,112 korona 08 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 122.098,054 korona 94 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 2.577,201 korona 84 fillér, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.655,086 kor. 52 fillérre rugott. Károkért a társaság 1908-ban 30.751,656 korona 71 fillért és alapítása óta 938.794,591 korona és 91 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 184.687,233 korona 43 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.890,707 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt 13.017,104 korona 53 fillérre rug továbbá felemelendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.413,602 korona 84 fillért tesz ki. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 323.629,347 korona 57 fillérről 346.151,371 korona 42 fillérre emelkedtek, melyek következképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 68.422,455 korona 68 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 29,099,869 korona 33 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 3.124,531 korona 51 fillér. 4. Értékpapírok 219.102,504 korona 80 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 5.613,421 korona 24 fillér. 6. Tárcaváltók 786,489 korona 29 fillér. 7. A részvényesek biztosított adólevelei 8.820,000 korona. 8. Készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 11.182,099 korona 57 fillér. Összesen 346.151,371 korona 42 fillér. Ezen értékekből 688 millió korona magyar értékekre esik.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 23	
Buza május	50 kilogrammonként 11.60
Buza okt. —	— — — 10.38
Rozs okt. —	— — — 8.96
Zab májusra	— — — —
Zab okt. —	— — — 7.04
Tengeri máj. 1908.	— — — 6.85
Tengeri jul.	— — — 6.69

Ertéktőzse.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 23	
Osztrák hitelrészvény	631.25
Magyar hitelrészvény	748.—
Leszámitoló bank	743.75
Rimamurányi	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	692.25
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzse 1909. márc. 23

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A husvétii mellékletre szánt kéziratokat legkésőbb keddig kérjük.

A szerkesztésért felelős

Dr. VÖRÖSKIS GYULA.**NYILTTÉR.****Nos, nagyságos asszonyom — mit mondtam!**

Látom, hogy sugárzik az örömtől és ez boldoggá tesz! Hja, Fay valódi szodonije! Ez ugy elfujja a meghűlést, hogy szinte öröm betegnek lenni. — Ő nagysága nevet: No, örömmek éppen nem mondható. De önnek igaza van és köszönöm a jó tanácsot. Fay valódi szodonije ásványpasztillája igazán jót tett nekem és ezentul uti podgyászomból sohasem fog hiányozni. Fay valódi szodonije 1 korona 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Vezérképviselet Magyarország-Ausztria részére: Guntzert W. Th. Wein IV. Grosse Neugasse 17.

Alkalmos olvasmányok a nagybajtire!**Dr. Prohászka Ottokár**

székfőbíróvári püspök urnak legutóbb megjelent nagyszabású műve:

Elmélkedések az evangéliumról.

E kiváló mű finom bibliapapírra van nyomva s kis 8-adrót alakban 736 oldalra terjed.

Ára vászonkötésben 8 kor., bőrkötésben 10 kor.

Kapható Buzárovits Gusztáv könyvkiadóhivatalában Esztergomban.

Ugyanott kapható az illusztris szerzőnek eddig megjelent többi nagybecsű műve is, úgymint:

Isten és a Világ. Különös tekintettel a természettudományokra. Második kiadás. Nagy 8-adrót, 250 oldal. Ára fűzve 2 kor., 40 fill., kötve 3 kor., 40 fill.

A keresztényi bűnbánat és bűnbocsánat. A budapesti m. kir. tudományegyetemen hittani kara által a Horváth-féle jutalommal kitüntetett pályamunka. Második kiadás. Nagy 8-adrót, 325 oldal. Ára fűzve 4 kor., kötve 5 kor.

Föld és Ég. Kutatások a geologia és theologia érintkező pontjai körül. Harmadik kiadás. Nagy 8-adrót 462 oldal. Ára fűzve 6 kor., kötve 7 kor., 50 fillér.

Dominus Jesus. Nyolc konferencia, melyet a budapesti egyetemi templomban tartott dr. Prohászka Ottokár. Második kiadás. 8-adrót, 118 oldal. Ára fűzve 1 kor., 20 fill., kötve 1 kor., 80 fillér.

A hatalmas világnézet. Második kiadás. Nagy 8-adrót, XII és 292 oldal. Ára fűzve 4 kor., kötve 5 kor., 20 fill.

Egybeé ajánlom a fűző urak becses figyelmébe dusan berendezett és nagyváltású szent kép, rózsafüzér és imakönyv raktáramat a legjutányosabb árák mellett.

Mutatvány küldeményeket választás végett, valamint minta-képeket kívánatra szívesen küld

Buzárovits Gusztáv

könyvkiadóhivatala, könyv- és műkereskedése Esztergomban.

Belépési felhívás a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet minden év január és július elsején** egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülendő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizetelni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hiteligenyét kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellyel, hogy a **takarékosság ügyét szolgálja** tagjainak beteteik négyötöd része erejéig kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni szíveskedjenek.

A Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet igazgatósága.

Bor eladás.

Az érdeklődők szíves tudomására hozzuk, hogy miként már múlt évben tettük, saját termésű ismételve lehuzott boraink eladását megkezdtük. Eladó 1907. évi rizling és csemege bor, valamint 1908. évi rizling, csemege és vegyes-asztali bor még pedig akár egészben, akár 56 litert meghaladó részletekben.

Des Echerolles Kruspér Sándor és Gilbert.

Kapuczinus-utca 20.

Árlejtségi hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a Szilágyi Dezső, Borz és Szilágyi-utca és az Uri utca egy része általános csatornázásának vállalatba adása céljából f. évi április hó 27. napján d. u. 3 órakor a városbirta bizottsági termében nyilvános árlejtségi fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a felsorolt teák teljesen részletes eső és szennyvíz csatornázására terjednek ki, az összes esővíz beömlő aknákkal és a házak faláig érő oldal csatlakozó ácsatornák létesítésével együtt. A munkák vállalkozója a burkoló munkákat is teljesíteni köteles, mely munkákért az érvényben lévő szerződés városi egységi árakat fogja a város a vállalkozónak megtéríteni.

Bánatpénzt az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a város házipénztárába.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatait csatolando az ajánlatához.

Ajánlatok csak írásban és csakis a városi mérnöki hivataltól díjtalanul kapható ajánlati űrlap kitöltésével alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1909.

évi április hó 27. napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtségi fogok felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel láttandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecsételt lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Ajánlat csakis egységárak megjelölése mellett tehető ebből a célból a város ártételek ki nem töltött költségvetéseket bocsát a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységi árakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek, ártelekek kinem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt az árlejtségi feltételekkel ártelekekkel ki nem töltött költségvetéseket műszaki leírást és terveket ösmeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a haza gyártmányok és a magyar honos műszaki erő stb alkalmazására vonatkozó határozásai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az összes munkálatok csak egy fővállalatnak adatnak ki, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik ellenben Nagyvárad város az árlejtségi eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ami pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek tartoznak szállító képességüket azon keresk és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuktelepe szerint tartoznak. A város közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtségi tarthasson.

Komlóssy József,

mint az árverési küldöttség elnöke.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kezegeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra bírta, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (széplő, májfolt, kiütések stb.) ellen pártatlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetesen, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s éppen ezért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg gondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kezegetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc széplítésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű széplítőszer a Földes-féle MARGIT-CRÈME, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a széplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrátkát, mitesszert, arc- és kéz vörösséget, az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellyel a MARGIT-CRÈME teljesen ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér rózsás és crème színben) 1 K 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle MARGIT-CRÈME kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész ARAD.

Kapható NAGYVÁRADON: Szénássy Ferenc, Farkas István, Nagy Kormány Zoltán, Hegedűs R., Bleier József, Grosz Sándor, Heringh Sándor, Leszner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíri György, Pohl Jenő, Vadász Albert drog., Berger Sándor illatsz. — SZALONTÁN: Berkes Ármán, Szabó Emil gyógyszerárakban.

Pénz.

Olesó

töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredményre közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda

27

Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

FOGAK!!

Ép gyökerek bennhagyásával, művészi kivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitűnő** hírnevű

Fogműtermében

őzv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

(Fekete Sással szemben.)

MEGLEPŐ,
SZINTE CSODALATOS
GYÓGYEREDMÉNYEK

PAPTAMÁSI
LITHIUM-GYÓGYVIZ

gyomor-, vese-, hólyag- és
bélbántalmaknál, valamint
asthma, bronchiale, kösz-
vény és húgysavas diathe-
sis eseteiben.

Kapható **Wurst Bertalan**
fűszer, csemege- és ásványviz ke-
reskedésében N.-Várad Rákóci-ut 7.

3430—909.

Hirdetmény.

Nagyvárad város összes városrészeire vonatkozó, s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott folyó 1909 évi tőkekamat-adó kivetési lajstrom az 1883. évi XLIV. t.-c. 18. §-a értelmében f. é. március 28-tól április hó 4-ik, napjain át 8 napi közzemlére a városi adóhivatal 15. sz. szobájában a II-ik kerület Ujváros és Külváros városrészekre nézve, a 21 ik sz. szobájában az I-ső kerület Olasz és a III-ik kerület Váralja, Velence, Csillagváros és a Hegyre nézve a 26-ik számú szobájában azon figyelemzetéssel tételnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előírt adót ott megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adószemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közzemlére kitételének uapját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovtattak meg, ezen adójuknak zdkönyvecskéjükbe

történt bejegyzését követy 15 nap alatt a városi közigazgatási bizottsághoz címezve a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni.

Magyvárad, 1909. évi március hó 26.

Városi adóhivatal.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Félix gyógyfürdő.

■ Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. ■

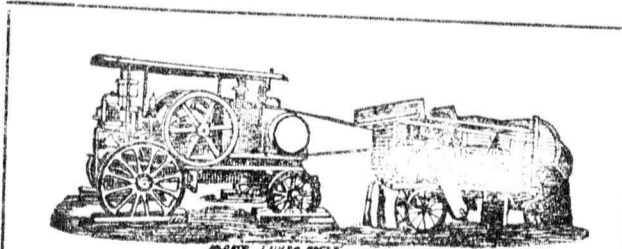
Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, viz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csuz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknel, idült méh és petefészek gyulladások, méh-hurut, medencebéli sejtszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, macacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknel, sárgaság és epeköveknel, megépő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és **Izap** fürdők.

1908 évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlap árak, állandó elsőrendű cigány zene, vasárnaponként katonazene, tennis pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirda, interurban telefon.

Curtaxe és zenedíj nincs! — Prospektust küld az igazgatóság!

Hille nyersolaj- és szivógáz-motorok

Üzemköltség
óra- és lóerőnként
1 fél fillér.

Benzin-, világítógáz- és villammotorok.

Benzin- és
nyersolaj- lokomobil cséplési
célokra

Sugár Lajos

Budapest V., Lipót-körut 17. sz.

JÉG-SZEKRÉNYEK

legmagasabb hűtőképességgel bíró műkölapburkolattal

kizárólagos raktára.
Eredeti Vermorel, szőlő és virágpermetezők.
Kerti szerszámok készen benye-
!! lezve nagy választékban !!

Tarsoly és Risztó

vaskereskedésében N.-Várad, Rakóczi-ut. Telefon 390

A bőjti idényre

állandóan raktáron tartunk mindennemű csemege sajtokat,

Liptói és SZÉKELY TÖMLÖ TURÓT.

Naponta friss Tea-vaj.

Olajban, ecetben és sósvizben páczolt halakat és étolajokat.

Száritott zöld főzelékek, gombák, aszalt és friss hazai s
déli gyümölcsök.

Válfajain kívül ajánljuk még a legjobb minőségű TISZTÁN KEZELT természetes asztali és csemege magyar és francia pezsgő borainkat, kül- és belföldi likőröket, nemkülönben a legjobb minőségű fűszer, élelmi cikkünket becsületes kiszolgálás mellett.

Tisztelettel

Telefon: **249.**

MEZEY JÁNOS és TÁRSA,
Nagyvárad, Szt. László-tér.
Nagyvárad Takarékpénztári épület

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐKÉSZLETEK TELJES JÓTÁLÁSSAL

ELSŐRENDEŐ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1½-2 FILLÉR ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Legkorábbi, legfinomabb, bőtermő csemege szőlőink „Csabagyöngye“- muskotály „Vibert“-saszla gyökeres oltványokban kaphatók VADAY JÓZSEF iskolaigazgatónál Körös-utca 43 szám.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.

Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

Cséplőgépek és gőzekék

fűtésre elsőrendű porosz kőszent, szivógázmotor üzemek részére különleges kokszot, antracitot, kétszer mosott »Henrik« aknai kovácszenet és faszenet legjutányosabban ajánl

KARNER EDE

szénnagykereskedő.

Budapest, VI., Váci-körút 51.

Telephon 159—18. — Telephon 159—18.

Sürgőnyczim: KARNER-BÁNYA Budapest.

MAGYAR BANK

részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota.

Üzletfeleink érdekében egy nagyobb fővárosi jelzálogbankkal állandó összeköttetésbe lépén, abban a helyzetben vagyunk, hogy

nagyváradai házakra,

továbbá Biharmegyében levő földbirtokokra kedvező feltételek mellett

10, 20, 25, 40 vagy 50 éves

törlesztéses kölcsönöket adhatunk.

Már bekebelezett 6 százalékos vagy ezt meghaladó kamatozású kölcsönöket

olcsóbb kamatu

törlesztéses kölcsönre bélyeg- és illetékmentesen átváltoztatunk.

Mindennemű felvilágosítással intézetünk jelzálog osztálya készségesen szolgál.

:: Impregnált ::

gazdasági magvak

a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás ólomzárjával ellátva minden zsák. Legmagasabb csira képesség és aranka mentességről szavatolunk.

Mauthner-féle

Vetemény magvak.

Virág magvak, — pázsit mag

Mezei János és Társánál

Nagyvárad, Szt. László-tér.

:: Nagyvárad Takarékpénztár épület. ::

Telephon: 249. szám.

Alapított 1889-ben. Alapított 1889-ben.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.

TELEFON 180. — TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szíves figyelmébe ajánlom »Enke« parquette és padló fénymázam, kerti butor festékeim mindenféle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem. Vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesítem.

!! **Kérem címre ügyelni.** !!

Tötös Mihály

Épület és diszmű bádigos mester
:: Bethlen-utca 36. szám. ::

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget hogy épület és diszmű bádigos munkáim mellett elfogadok teljes fürdő berendezéseket, szőköútakat és vízvezetéseket saját rezervával, ugyszintén házaknak egész éven át jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386. Ugyanott két tanuló felvétetik.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 4.50 kor.** 100 gyertyásé **7 kor. 50 fill.**

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér, teljén 5 százalék kartell áron alul.

Mindenmely **izzólámpa különlegességek,** fényképező-lámpák, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok.

Évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, évlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

KRIEGER-FÉLE AKÁCIA- CRÈME 2 kor.

AKÁCIA-POUDER 1 KOR.
AKÁCIA-SZAPPAN 1 KOR.

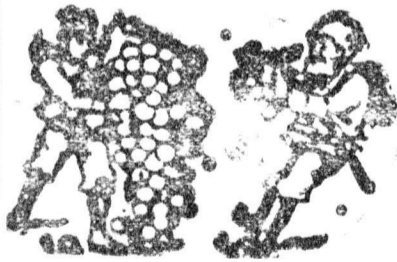
LEGTÖKÉLETESEBB ARCOTISZTÍTÓ ÉS SZÉPÍTŐSZEREK. TÖRV. VÉDVE. HATÁSUK CSODÁS. MINDEN ARCOT ÜDIT, FRISSIT ÉS SZÉPÍT. NEMCSAK HAZÁNKBAN, HANEM AZ EGÉSZ VILÁGON KÖZNEVELTSÉGNEK ORVENDNEK.

FŐRAKTÁR: KORONAGYÓGYSZERTÁR

BPEST, VIII. KALVIN-TÉR
(BAROSS-U. SAROK)

POSTAI SZÉTKÜLDÉS
NAPONTA.

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtisza
ságuért
jótallra
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőnek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes,

Medgyes 39. sz. (Nagyküküllő-megye)

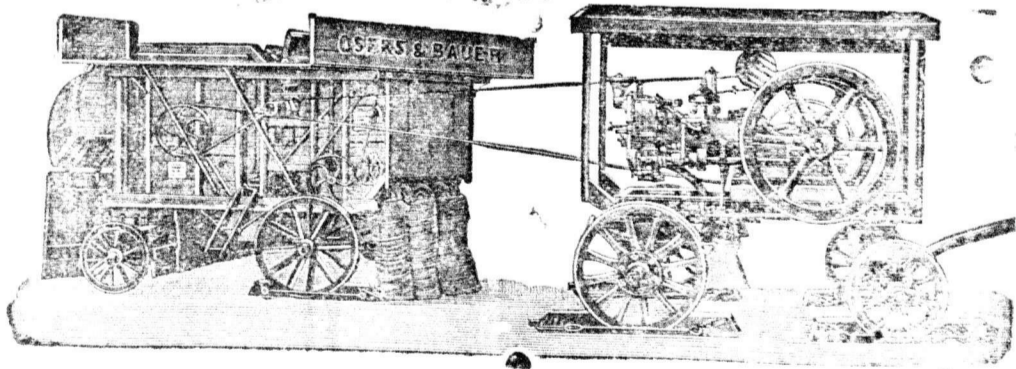
Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részét elérkező elismerő levelek, amelyek minden szőlőbirtokos megrendelésének megküldéséig az ismerős személyiségektől a szőlőmint irásbeli bizonyítást szerezhetsz magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

— WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81—83/a. —

Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, Podmaniczky-utca 18.

BENZIN-LOKOMOBILS eséplőszerelvények a legszolidabb kivitelben.

BENZINMOTOROK.

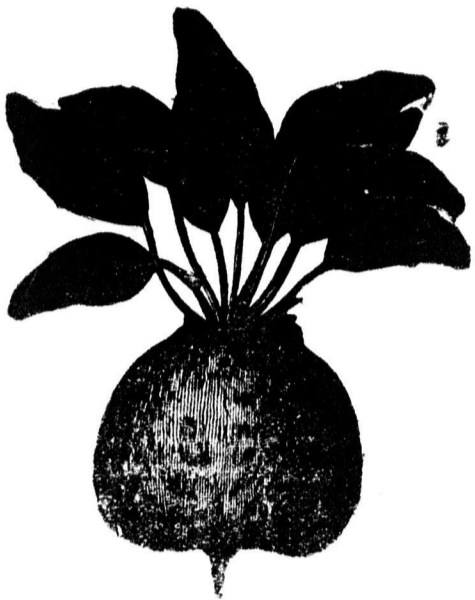
S IVÓGÁZMOTOROK.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje 2—3 fill. üzemköltség óra- lóerőnkint Több száz telep üzemben. — **Elsőrendű szolid gyártmány!** — Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és árjegyzék ingyen. Benzinlokomobios eséplőszerelvényeink a többek között a következőknél tekinthetők meg üzemben:

Schlösser János. Szaszvesszős, 8 HP eséplőszerelvény. Pap Antal. Magyar-Boros-Boesard. Gyulafehérvár mellett. 8 HP eséplőszerelvény. Baesilla Miklós. Szentjánoshegy. Nagyszében mellett 10 HP eséplőszerelvény. Faff Mihály. Felső-Bajom, 4 HP eséplőszerelvény. Nussbaum Aron. Bethlen-Szent-91. Miklós. 4 HP eséplőszerelvény. Doozy János. Csíkszereda, 10 HP eséplőszerelvény. 1—26

Alapított 1850.

Alapított 1850

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlan
a legkitünőbb

vető-magvaimat.

Valódi eredeti kitüntetett
takarmányrépa-fajokat.
Obendorfi kerek sárga;

Mamuth óriás hosszú vörös, eken-
dorfi olajbogyó sárga palackalaku
hosszu.

Államilag vizsgált, arankamentes, magyar
lucerna, stíriai vörös lóhere.

Pázsit díszfü vegyülék.

Angol perje muhar, bükköny, paprika-
köles, kendermag, kék mák, dug hagy-
mák, cukor-cirok

Gazdálkodó és kereskedő urak figyelmét felhívom
jutányos áraitra.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a leg-
nagyobb készéggel várva maradok

kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszorú”-hoz.

NAGYVÁRAD, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan telje-
síték csomagolási költség nélkül.

Szent Ferencz harmadik rendjének jubiláris

Zarándoklata a Szentföldre.

A Szt. Congregáció 1906. nov 20 án kelt és
öt évre szóló kívánságaival felruházva, Magyaror-
szág nagyméltóságú püspöki karának helyeslő és
pártoló tudomásával, s a sz. Ferencz rendjének
Generálisa engedélyével a sz. Ferencz harmadik
rendje részére 1909. aug. 20-tól szept. 33-ig tartó
jubiláris zarándoklatot rendezünk, a melyben az
ország minden kath. hive részt vehet.

Indulás Budapestről augusztus 20-án, — vissza-
érkezés szept. 22 én

Utirány: Bpest—Triest—Alexandria—Caifa—
Nazareth—Caifa—Jaffa—Jeruzsalem—Betlehem—
Sz. János—Jaffa—Alexandria—Tiriest—Budapest.

Ar: I. oszt. 672 kor 40 fill, II. oszt. 516
kor. 50 fill., III. oszt 299 10 fill.

Jelentkezhetni: A szentföldi komiszáriátusnál,
Bpest II. ker. Margit körut 23.

P. Kaiser Nándor szentföldi komiszárius; P.
Tréján Leonárd a Sz. Ferencz hírnökének szerkesz-
tője; Zsekó Károly, a «Rtrom Serafick» szerkesz-
tője; P. Havas Kapisztrán, a harmad rend budai
igazgatója, a jubiláris zarándoklat rendezői.

TÖRLESZTÉSÉS JFLZÁLOGKÖLCSÖNÖKET

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi

féléves részletekben,

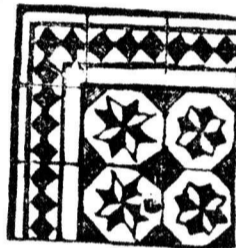
melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve
a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál a
Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv
beküldése szükségeseltetik.

Hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalba.

Ifjabb WALLA JÓZSEF

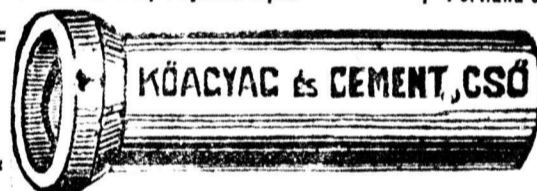
mozaik-, cémentáru és műkö-
gyára építési anyagok raktára
Budapest Iroda: VII., Rotterbiller-u. 15.

Márványmozaik lapok
Mintázott cementlapok
Karmantjus betoncsövek
Különféle műkömunkák
Granit-terazzó, Betonmunkák

Csatornázások
Falburkolások
Mettlachi lapok
Keramik és klinker-lapok
Fayence-lapok

Kelheimi lapok
Terrakotta áruk
Kőagyagsövek
Chamotte téglá és anyag
Portland és románcement

Telefon
76—26.

KOACYAC és CEMENT, CSŐ

Telefon
76—36.

BELÉPÉSI FELHIVAS.

A „MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET”

1909. évi július hó 1-én új évtársulatot
kezd, mely 1912. június hó végéig tart.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez,
vagyis legalább 20 fillér heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg
három év leteltével, kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek kész-
pénzben fizettetik vissza. Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket posta cheque által teljesíthetik (portómentesen).
A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy
szükség esetén gyorsan olesó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg
erejéig, hanem azon felül is. Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel
működik; tagjai a rendes takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban
részesülnek.

A szövetkezet helyisége a Magyar Bank részvénytár-
saság I. emeleti üzlethelyiségében van, Nagyváradon,
(„Fekete Sas” bérpalota).

Jegyzések már a mai naptól kezdve elfogadtatnak, melynek mielőbbi
eszközlésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az ujonnan belépni szán-
dókozókat.

Nagyvárad, 1909. március havában.

A »Magyar Takarékszövetkezet« igazgatósága:

Dr. Adorján Emil
Köszeghy József

Lukách Géza, elnök.
Sziládgy Ernő

Darvassy Lajos
Dr. Kurländer Ede.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb
: kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldfa-utca.

NEUMANN M. cégnél

cs. és kir. udvari szállító **Nagyvárad (Kishidfő.)**
Kizárólag saját készítményű férfi- és női ruhák készen és mérték után óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon.

Megérkeztek **LEITNER MARTON** céghez

a téli időnyre óriási választékban a legújabb divatu batizsok. Mideval fehér és színes ruhavásznak, piquet, zefir, csipkékkel, hozzávaló diszkekkel. Szép és divatos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmék.

Fülöp István Európa szállodaja.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Kötő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját te meső, kitűnő borával, finom Dreher sörral szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű éttermet ajánljuk a közönség figyelmébe.

Szép lép keret készítenek olcsón és gyorsan
— **SZICHTA TIVADAR** üveg kereskedésében —
Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek, nagy választék alpaca és China ezüst evőeszközökben.

Aki a szép fehérneműt szereti, adja azt mosás és vasalásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,**

NAGYVÁRAD, Gilányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.) Vegytisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyenruhák, kelmék, kényelmek, szőnyegek. Kívánatra a mosni való ruhaneműket a gőzmosóda kihordói által bárholnan elvitetik és pontosan hazaszállítatnak.
Városi és vidéki telefon 398.

PREIS R. agy nemű raktára **NAGYVÁRAD, Kossuth-u. 12.**

Intézeti agyhúzatok, paplan, madrácz, szalmazsák mértékre és készen kapható az agy nemű raktárban Kossuth-utca 12. sz. Fosztott toll állandoan raktáron.

PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi ásványvizet állandoan friss töltésben.
Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, lptól-turósajtok, szalámi és tótt prágai sonka, legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél

Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

KERTISZERSZÁMOK

ásó, lapát, gereblye, kapu csákány készen benyelezve. Metsző ollók, hernyózó ollók, szőlő- és virágpermetezők legelőnyösebben szerezhetők be: **TARSOLY** és **RISZTÓ** vaskereskedésében **Nagyvárad, Rákóczi-út.**

Értesitem a n. é. közönséget valamint igen tisztelt megrendelőmet, hogy a téli időnyre angol, skót és belföldi különlegességeim megérkeztek.

Kiss István uri-divat szabó

Színház-utca Adorján ház. Pontos kiszolgálás. Modern szabás.

BARTOS H. és TÁRSA

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazar-épület.
Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermekharisnyákban a leggyorsabbtól a legfinomabbig, továbbá eső- és napernyők! Folytonos újdonságok! Javítások gyorsan eszközöltetnek!!!

Ujlaky István divat és ortopéd cipész

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 4.

Készít mérték után a legfinomabb anyagból a legszebb divatszabású uri és női cipőket. Alapítotott 1894. évben.

Klepfér Albert Teleky-u. 28.

Óriási választékban nyakkendők, ingek, harisnyák, keztük és napernyők meglepő olcsó árakban.

Czipóth Ferenc

Pannonia vendéglős kelemes téli kertjében és éttermeiben kitűnő italok és ételekről gondoskodva van. Mindennap zene.

SEBŐ IMRE

könyv és papir-

:: kereskedése. ::

Nagyvárad, - Rákóczi-út

GELBERG A

uri divat szabó

Beothy Ödön-utca 21. sz.

állandó raktár a divatosabb kelmékből.

KOVACS JÁNOS

elsőangla cukrászati specialista

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Városi telefon 806. Megyei telefon 120.

Fűszer és csemege üzlet

Adorján palota Színház-u 4. szám.

Friss tea-vaj, 1 liter Vacuum petróleum 11 kr. Kívánatra házhoz szállítatik

Wohl Albert.

Hölgyek figyelmébe!! Vajda és Róna

Csinos blousok 98 kr.-tól kezdve — cignai —

Kitűnő szabású aljak 3-50 „

Izléses pongyolák 2-98 „ **Nagy-Várad,**

— Rendkívül árleszállítás! — : Szent László-ter. :

A nagy-piac téri 60 sz. házban egy **üzlethelyiség**

minden órán **KIADÓ.** Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 4. szám.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszélőgépek kaphatók

Kalenda János cégnél

NAGYVÁRAD, Szent László-tér

(a Holdas-templom mellett.)

Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.

A Kis-piac téren **KEPES DEZSŐ**

óra, ékszer és látszerüzletében a legelőnyösebben lehet órát, ékszer és látszer javítani jóállás mellett. Ugyazintén elismert legelőnyösebb bevásárlási forrás mindenféle zsel-, fali-, inga-, álló és ébresztő órákból, optikai cikkekből és chinaezüst tárgyakból. Szives pártfogást kér

Kepes Dezső, NAGYVÁRAD, Kispiac-tér.

Ujváry Vilmos bádogos

Szent János-utca 12.

Fennáll 42 év óta.

Pál Sándor épület, portal- és műbutorasztalos.

Készíték bármimemű dolgokat pontos és szakszerű kivitelben a legszolidabb árak mellett. **Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)** Szaniszló-utcai oldalon.

Harmos János Naponta 3-szor

:: pékmester :: friss sütemény.

NAGY-VÁRAD,

:: Uri-utca. :: Sütések elfogadtatnak.

Fodrász-üzlet átvétel.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Szent János-utca 37. szám. alatti Boeczonyi Ferenc fodrász üzletét átvettem s azt az eddigi szolid alapon pontosabb kiszolgálással tovább vezetem. Az eddigi tisztelt vendégek és pártfogóim szives pártfogását kérem. Tisztelettel

VERESJÁNOS fodrász.